

Skip og bátar hava vit, og tí skuldi tað ligið væl fyrri at rikið

Eitt virki við góðari skipan,

- segði J. P. Thomasen, lögtingsmaður, undir viðgerðini av uppskotinum um pf. Suðurfisk í likviditátión, og prenta vit røðuna niðanfyri:

Her liggur fyrri á tingi eitt uppskot frá landsstýrinum, har biði verður um heimild fyribils at reka Suður Fisk í likviditátión.

Tá hetta er í trád við tað, sum vágbingar kundu hugsa sær til at landsstýrið fór at gera, fari eg at heita á æraðu tingmenn, um at greiða atkvøðu fyrri hesum uppskoti.

Tá tað so einaferð liggur fyrri, fara ivaleyst menn har suðuri um landsstýrið verður lagligt, aftur undir at driva virkið soleiðis at tað skal kunna bera seg.

Sum øllum kunnugt, so hava vit í dag bert tvey virkir í Vági sum geva arbeiði og tíverri liggur tað soleiðis fyrri, at bæði standa líka illa figgjarlaga stilla.

Hvat tað vil siga fyrri okkum ið búgva har suðuri, um annað ella bæði hesi virkinir vóru afturlatin, vóni eg at tingmenn skilja, tað vildi sjálvandi verið ein avtoftan av vágbygd.

Tað er nú altíð so, her í livinum at tað gongur upp og niður, stundum stendur væl til í eini bygd, og stundum kann tað standa minni væl til, hetta er menniskjum ofta torført at skilja.

Lat okkum vóna at Vágsbygd hevur verið úti fyrri tí vanlagnu, sum ein og hvør bygd kann koma út fyrri, men brátt verður á veg upp aftur til tað hon var fyrr.

Orsøkin til hesa niðurgongd haldi eg persónliga vera ósemja, tí líkasum ósemja er niðurbrótandi innanhúsa, er hon ikki minst niðurbrótandi innanbygda.

Eitt vóru tó allir vágbingar samdir um, og tað var Suður Fisk, her var eingin politisk litadur, her var samanhald, og viljin var góður. Vágs kommunu, arbeiðsmannafelagið, kvinnu felagið, stovnar og privatmenn, sjálvst landsstýrið hevði áhuga fyrri hesum máli, men tíverri, ikki bar til at fáa endarnar at rokka saman. Hvat var so orsøkin.

Fyrri tað fyrsta var virkið ongantíð útbygt soleiðis sum eitt slíkt virki eigur at vera, og tí ikki fort fyrri at arbeiða rati-onelt.

Goymslulúsi til ráfisk var einki, frystari til slógv var eingin, flakamaskina til smáfisk, sum annars er dyrur at skera

við hond, var eingin, og mangt annað sum annars hoyrir til eitt slíkt virki.

Tá flakavirkið byrjaði var eingin driftskapitalur eftir, alt var farið í byggingina, so máttu lán takast og tey vóru ikki bilig at arbeiða við, harafturat bant felgið seg undir at keypa ísvirkið Perma Frost fyrri um 1 milj. kr. Hetta keyp var kanska ikki neyðugt, tí ivaleyst hevði Suður Fisk kunna leiga ísvirkið frá bankanum.

Hetta ísvirkið, ein betongblokkur við gomlum útslitum maskinum, hevur sjálvandi ikki verið nakað pluss fyrri felagið.

At Suður Fisk tók seg út úr Fiskasoluni, og bant seg til Mortensen, sum hvørki helt sáttmála ella prisavtalir, gjordi tað heldur ikki lættari hjá felagnum at arbeiða.

Verður felagið endurreist, hvat eg ikki ivist í, og tað verður útbygt soleiðis sum eitt flakavirki eigur at vera, er eingin ivi um at tað fer at bera seg.

Vágs kei hevur mangan fyrr verið so avbreidd við fiski, at tað forðaði allari gongd, hetta man fara at henda aftur, tí sum man plagar at siga, aftur kemur vatn í turra brunnar.

Skip og bátar hava vit í hópatali, so vit skuldi verið for-

ir fyrri at drigið nakað væl av fiski upp á land, og hava vit ráproduktið, tá skuldi eingin vandi verið, sum tað sýnist at liggja væl fyrri í dag, fyrri einum flakavirki við góðari skipan.

Hetta mál eigur at fara í figgjarnavndina, hvar tað hevur verið fyrr, og vóni eg at tað fær somu vælvild hesa ferð, sum tað fekk áður.

Tað er eitt annað mál sum knýtur seg nakað til landsstýrisuppskotið, og tað er brævið sum var upplisið her á tingi nú ein dagin, frá útróðrarmonnum sum eiga pening hjá Suður Fisk.

Eg fari eisini at biðja figgjarnavndina, sum sjálvandi fær áheitanina frá fiskimonnum upp í hendi at viðgera, um at royna alt ið gerast kann fyrri at útvega hesum monnum sínar pengar.

Hesir menn hava keypt sær fiskifor sum hava kostað teimum nógv og eru dyr at halda gangandi, hava tí ikki ráð at missa eitt einasta oyra, um teir skulu fáa forni til at bera seg.

Harafturat hava hesir menn keypt sær fiskireiðskap og aðra útgjöld frá ymskum forrættningum, sum teir ikki sleppa undan at gjalda.

J. P. Thomasen

Sostatt koma teir fyrst at tapatann pening teir eiga tilgøðar hjá Suður Fisk, síðani at gjalda úr egnum luma, tað teir hava keypt frá øðrum.

Hetta haldi eg, má ikki henda, tá má hitt almenna heldur traðka til við eini hjálpanði hond.

Eg kann leggja afturat, at hesir menn hava bundið seg saman sínámillum, ikki at selja fisk meir til Suður Fisk, um teir ikki fáa sín pening, hvat kemur at raka virkið.

Eisini hava teir avgjørt um hetta eydnast teimum, at fáa sín pening, so vilja teir aftaná verða við at styðja flakavirkið munandi.

Hetta er so tað sum eg kann føra fram fyrri fyrst, og mæli til, at brævið verður viðgjørt í figgjarnavndini.

Vil trola millum 6 og 12 fjórðingar

Á lögtingsfundinum mánadagin var brævið lisið frá Theodor Eliassen Lørvik, sum heitir á lögtingið um at skipa so fyrri, at møguligt verður at trola eftir flatfiski á vissum økjum, til vissar tíðir á árinum, og skjýtir upp tíðarskeiðið frá 1. mei til 1. sept. millum 6 og 12 fjórðingar.

Theodor Eliassen vísir á, at orgrunnur er av flatfiski innanfyri sjómarkið, sum ikki kann fáast við øðrum amboðum enn trol.

Brævið varð beint í fiskivinnunavndina.

Flúgvingin annaðhvørt privat ella almenn

Dánjal Niclasen skjýtur upp at flúgvingin annaðhvørt verður á privatum ella almennum

Dánjal Niclasen hevur sent lögtinginum soljóðandi skriv:

Sum háttvirda lögtingi kunnugt, eru so nógvir misskiljingar komnar fram í royndunum at

fáa rutuflygingina. Foroyar í lag, at vit nú í dag mugu viðganga, at útlitið er minni enn nakrantíð áður. Hetta haldi eg kemur av, at málið er polit-

iskt misbrúkt. Skal málið loysast, er tað avgjørt neyðugt, at tað annaðhvørt verður privat burturav ella alment, um lögtingið heldur fast við hetta.

Eg skal tí loyva mær at heita á háttvirda lögting, um annaðhvørt at lata teir privatu partaeigararnar fáa høvi til at yvirtaka tann av tí almenna góldna partapeningin, ella eisini innloysa tann privata partapeningin av teimum, sum vilja selja.

Landsstýrið rekur Suðurfisk

Fyrsta viðgerð av málinum um landsstýrisvirkutuna av pf. Suður Fisk í likviditátión, var fyrri á tingi í gjár. Umboð fyrri allar flokkar høvdu orðið, og væl varð tikið undir við uppskotinum, og sumuleiðis teirri avgerð sum landsstýrið tók tá Suður Fisk fór í likviditátión.

Í viðmerkingunum til uppskotið, sum heimilar landsstýrinum at fyribils at reka virkið, verður sagt:

Pf. Suður Fisk byrjaði virkið á heystið 1967. Landsstýrið hevði við heimild í lögtingslóg teknað partapeningin 150.000 kr. og hevði givið felagnum tilsøgn um veðhald fyrri lán, sum skuldi hava 2. prioritets pantirætt í virkinum aftaná størst møguligan 1. prioritettuttan landskassaveðhald og soleiðis at báðir prioritettir lógu innanfyri 70 pst. av íløguni og virðismetanini. Kostnaðurin varð settur til 1,4 mill. kr. Veðhaldið varð á sumri 1968 hækkað við kr. 203.967,00 vegna tess, at ymsar tilbyggingar høvdu verið neyðugar. Harafturat veðheldur landsstýrið fyrri einum kassakredititi upp til 300.000 kr. vegna likviditetskreppu felagsins um summarið 1968.

Felagið segði í skrivi frá 26. november 1969 frá, at tað sá út til at verða neyðugt at steðga virkinum, av tí at virkið hevði givið stórt hall, og at ongur vónir vóru frammyvir fyrri at arbeiða við vinningi, men at nevndin kortini vildi hava ein fund við landsstýrið, áðrenn hetta stig varð tikið.

Fyrri ikki steðgur skuldi koma í keypið av fiski og framleiðsluna, gjordi landsstýrið aftaná fund saman við figgjarnavndina (Framhald á 3. síðu)

Nevndarval

Á lögtingsfundinum í gjár seinna-partin, vórðu limir valdir í sosialunavndina og havna- og veganevndina.

Teir ið valdir vórðu í sosialnevndina eru: Reinhold Silá, Martin Joensen, Karsten Hoydal, Poul Petersen og Peter F. Christiansen.

Í havna- og veganevndina vórðu valdir: Reinhold Silá, Poul J. Olsen, Vilhelm Nielsen, Knút Wang, Johan Poulsen, Hilmar Kass og Finnboi Isaksen.